

III
1920

મન રંગ ન મેળ ગાયન સંગ્રહ

પ્રકાશક.

શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ.

બુકસેલર.

૬. લીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચક્રાના પુસ્તક પર ટાંકી પાસે આવેલા "શંકર
પ્રી. પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીચે છાપ્યું.

કીંમત રૂ. ૦-૬-૦.

૮૭૭૪

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંસ્થા
૯૮૬૪

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક: ૮૭૭૪ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ: જનરેશન સુચી ગાથન
૨૧/૩/૨૨

વિષય ૩ - ૧૨૦ ફી.

મનરંજન

રસીક ગાયન સંગ્રહ.

રદાસ—

બહાલા પ્રજલાલ સાથે લાગીરે લગનીયા મહારી મહારાજ;
ધારી છખી શામળાની, સ્થાપી ઘટધરમાં મેંતો એને હાથે છે મારી લાજ
વંદ્રાવનમાં ફરતાં ધરતાં વરતાં...આ.....બહાલા.
હેડે નીત્ય હેત ધારી અંહુ હળધરના હું તો;
સેવું દોડીને ખીજા કાજે...કંદા...બહાલાં

સુરદાસ—

આ તારાં વચનો સારાં સ્નેહે સાંભળતાં
શાંતી પામ્યું છે મન મહારે—આં
જગની જંજળમાંથી અળતો અચાચોજ,
ધન્ય ગુરૂ ચીંતામણી ધારે આજે—આં
ભક્તી ભગવાન કેરી કરતાં હંમેશાંજ
થવાનું ત્વરાએ શુભ તારે—શાણા.

રદાસ—

દેખો દેખો, મેરા નામ માયા મહાન મશહુર હય,
મેરા ન્યારા હી આલમમેં નુર હેં, જોગી ભોગીકુ મેરી જરૂર હય
દીલ યું દે રહે ન કોઇ મુજસે દુર હે વાહજ વાહ વાહજ વાહ

ઉદયભાન—

પંથી પરદેશી ચિત સોપી, હું આ ચા—લી
મનને ભાવે તે કરજો પુન્ય શા—લી.

સાખી—તરસ્થાને ટીંગળાવવા, પડદે રાખી ખીત;

પુછ્યું પ્રવીણ પંથી એ, કોણુ ગામની રીત.

શુભ સંદેશો લખ સંચરજો, હું આ ચા—લી.

સાગી—મહા મહીનાનું માવડું, જંગલ મંગળ ગીત,
સમય વિનાનું એલવું ત્રણેની એક રીત.
ઢેલા મંડપ માંહી મળજે હું આ આ...લી.

ઉદયલાલ—

અહો દીલદાર જરી દેદાર દીવાનીને દેખાડોને
અરે લટકી અધર લટકી મરે ફટકી જીગર પટકી,
અરે આધાર સુધારસ સાર ચતુરાને ચખાડોને
સુખે અટકી મધુર મટકી અરે છટકી અધર છટકી,
દીલની યાપણુ ઝોળવી ઘટે ન કરવી ધાત,
પ્રાણુ કહો તો પાઠવું વાલમ કરવા વાત.

સાવીત્રી—

ઉભી ઉભી જોઉં વહાલા તમારી વાટડી,
દેખી રૂપ હરખ ભરાય મારી છાતડી-હબી.
દયાનીધી દેવે આપી છે સુવાની
નીરખી નગીના બનીધું દીવાની
આનંદે ગાળીશું દીન રાતડી-ઉભી

ઉદયલાલ—

વન વગડામાં ભુલી પડી; તાં અમૃત પ્યાલો પીધોરે.
પીધો લીધો સાર સૃષ્ટિનો, કોલ-અમર ત્યાં કીધોરે...પંથી
અધવચ વગડે વીધું કરડ્યો, ઝેર ચઢ્યું છે અંગેજી
કોઇ મુરલીધર મંત્ર ભણે તો, શીતળતા થાય સંગેરે...પંથી
દુનીઆ મારી ચેસ્ટા કરતી ને ગાંડામાં ગણતીરે,
હું ગાંડી, કે દુનીઆ ગાંડી, આપ કરી દ્યો ગણતીરે...પંથી

સાવીત્રી—

લાગી લગની મને તારી ઝો લક્ષના-લાગી
સુરપતી મતી થું વીસારી
સુંદરી સચીથી અધીક સુખ આપું (૨)
પટ્ટાણી કરી સ્થાપું ઉથાપું ન વચન મનોહારી-ઝો.

સતી દ્રૌપતી—

વારે લાલા મોહન બંસીવાલા
હમે છો શાનરે સહુણાં,
જાણી જાણી તમારી મેં ઠગાઈ.

પ્રીત બાંધી હવે હું પસ્તાઈ,
 પસ્તાઈ પુરી કાના ઠગાઈ હું તો કાના,
 રસ બીના, રંગીલા, શરમાળા, શામળીયા-વારેં
 શાને સતાવે વાતે વાતે ઉડાવેરે...એરીલાલ.
 મેં જાણ્યા સરવે આળા અરે જાવે નંદલાલા,
 વરજલાલ ગોવાળા છબીલા છોગાળા-વારેં

સં ૨૦—

હું પરણું કદી નહીં, પીડા ધરું તહીં શીરે કદાપી સંસારની,
 રહું બાલકુમારી, સદા બ્રહ્મચારી, હું ભક્તી કરું વીશ્વાધારની.
 પ્રીતી તણા પીંજર વીણે પરવશ થઈ પડવું નહીં,
 સંબંધીઓના બંધની બેડીથી તન જડવું નહીં,
 આ નાટકી સંસારની દુગ્ધા મહી મરવું નહીં,
 અમૃત ગણી ન વીપય વિષ પીવાતું મન કરવું નહીં,
 જુડી માયા અંધેરમાં હું પડું નહીં રહી વાત હૃદય વીચારની

સં ૨૦—

પાપીનાં મોહકાં કાળાં, સતીઆની બોલબાલા,
 થન થન કુટીલ મન શું કરે, તનમન કરી લે તું બલે,
 દોરી છે સહુ તુજ હાથમાં જગનાથના.
 શું કરે ભક્તિ વૃથા બડાઈ પ્રભુ કરતા, જગધરતા, સંહરતાં
 અદલ ધનિસાઈ તેના હાથમાં નાદાન કર ગુમાનના
 પાપીની ધારણા થાય અંતે ધુળધાણી,
 તજ શઠતા, દુરજનતા મન કરતાં, નીષ્કૃરતા,

પરશુરામ—

અરે, હાં હાં, જરા ધીરે; ખેંચો બ્રહ્મટી કમાન,
 અરે જાઓ કરો શાને, ઘેલી અડપલાં આમ.
 ધરી બ્રહ્મટી કમાને, ઝેરી તો, નમન બાણે
 સાંધો સામે સ્નેહીને સંધાન—
 બાણે શું; હું બાળા બોળા, કરો શાને આ ઠોડલી,
 બાણું શું હું તીર શું કમાન ?
 થઈ બોળા ને અબાણી બ્રહ્મટી કમાન તાણી,
 મોહીની મારે શા મોહ બાણુ.

સં ૨૦—

મને સ્થાય કરશે મોરારીરે, બહારે ચડશે ગોવરધનધારી
અહલ્યા ઉગારી મ્મિરંબાધ તારી, બેની ચીંતા કરીશ નહિ મારી
મંજરી અવ્યાને બળતાં ઉગારી મોક્ષ લીધો ગળેંદ્રને તારી,
દ્રોપદીના ચીર પુર્તિ, યાશે તે સહાયકારી-મને.

ઉદયલાણુ—

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલ બોલો, બોલો બોલો મેના બોલાવે
ડોલો રંગ રસીયાજી ડોલો, જરી ડોલો ડોલો (૨) પ્યારી ડોલાવે,
મેના તારા વચનની વેણા વાગી, લાગી લાગી લલિત લેહ લાગી.
મેના બહાલી મેના કે, ના કહે પણુ જાગી,

જાગી જાગી અજબ જ્યોત જાગી.

પહેલા પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારો,

બહા બહા મેના સતી સીતા શું વીસારો.

ચતુર સુખણુ સીતા રામ ઉચ્ચરાવું, પોપટજી પાંજરું સોનાવું સુખવું.
લાડવી હું લાલચું નથી કે લવચાવું સોને કેપે શું બીડ બીતરની ભાવું
રૂડાં સુડાં ને રંગે રંગે રખાડું ચાંચે ઘાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું.
ભાવના ભુખ્યા શું ભાવી ભાવના ભુલાવે—બોલો.

આહીની—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઇ ન છેડારે—કોઇ.

લાચાર હું ખીચારી છું શીદલ્યો કેડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છોડો છોડારે—છોડારે

પ્રાણુ દાન છે પ્રીતમાં પુછી કરજો પ્રીત,

પ્રાણુ દાન તો સ્હેલ છે કહણુ પ્રીતની રીત.

આધાર તું કીરતાર મારો પાડ બેડારે,

લીલાવતી—

અવર મદન અલબેલો આ તો દીસે અવર મદન અલબેલો આ.

શરદ પુનમના સુધાકરે સરખો આજ નગર ઉગેલો—આ.

મનોહર કસ્તૂરીયા મૃગ માફક જોડે ઝરખે ઝુકેલો—આ.

હું નીરભાગી નાચે તજી મને વેશ્યા અવાશે વસેલો—આ.

ધન ગણીકા ધરણીતલ તુજને પ્રીય ક્યો મમ પરણેલો—આ.

ચંદ્ર ચંદાર મધુર મેઘ સમ હુજ મન રંગ સ્હેલો—આ.

મધ્યારી વેશે નહી જાણે મુજ છળ છેલ છપીલો—આ.

કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો.
 પ્રિય પ્રાણ કહી બોલાવી, હવે હાથ છોડી ન દેસો.
 બેળું હતું કુવારું ન્યારું, આ મન મારું;
 પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા; એશુ બહાલા વિસારી દેસો—મને.

સરોજની—

નખરાળી જોબનવાળી, કાંઈ યુલ યુલને બોલાવો,
 મચકાળી મેદીવાળી, આ યુલ યુલને બોલાવો.
 કોઈ સંકુળા સંગે માણું, મોહનમાળા પહેરી;
 મદન જંગલું જેર જાણુવું, લાલ કાંઈ છે દહેરી...આ...નં
 હાવ બાવ રસ ભેદ બતાવું, સમજવું સૌ વાતો;
 ગયો વખત પાછો નહિ આવે, માણવી હોય મળતો...આ...ન.

માલતી સાધવ—

ચાલ...ચાલ...ઓ...અલભેલી, વળી વળી પાછું જુવે શું પ્રેમધેલી,
 તારા ઉરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી તારા ઉરમાં આનંદની હેલી;
 મળ્યા હવે ભેગા ચંપો ને ચંપેલી.....ચાલ ચાલ૦
 મારા પગના ઝાંઝરની ખીલી, વારે વારે પડતી ઢીલી;
 (ખિલી જેવી ઢીલી, એવી તું એ છે હડીલી હવે ચાલ ?)

(આ આવિયે છિયે).....ચાલ૦

સુરદાસ—

મેં ભયનો છોડ્યો ભાસ, નયનો કરીને ન્યારાં,
 ઘટઘટમાં કરજો વાસ, પ્રાતે પ્રભુજી પ્યારાં—ટેક૦
 વીંદલ વહાણું ખીરદ વીચારી, આ સેવકને લેજો ઉદ્ધારી;
 વ્યાધી વીધારી શરણે સ્વીકારી. ટાળો પ્રભુ મુજ ત્રાસરે મેં
 આંખ વીણા અતિશય દુઃખી થાશે, છંદગી આની શી રીતે જશે;
 થાયે હવે શું, ગમરાયે હવે શું, શાને બનો છો ઉદાસરે—મં૦

સતી દ્રોપદી—

સખી સ્વપ્ન મહીમન મોહનને, મેં નિરખ્યા એકાન્ત વિશેષયને;
 શરમાઈ રહી રતીનાથ મદે, મુખથી નહિ કાંઈ બોલાય અરે.
 વિનવે અતી વલ્લભ વહાલ ધરી, નથ ઉત્તર મુખ અપાય જરી;
 નીચું જોઈ રહી દ્રગ પ્રેમ ભરી, ખણતી પૃથ્વી નીજ પાય અરે.

કર સાહી રસીક રૂદે વળગ્યાં, કરાં બળસેન થયા અળગા;
તુટી હાર ગયો એ રકાબકમાં, કસ કંચુકીની છુટી જાય અરે.
ગમાં સ્વેદશી વસ્ત્ર ભીંજાય અરે, પણ નાથ થયા નગલાંજ અરે;
મનથી મન શેજ ગયું પીગળી, જેમ સાકર દુધની સંગ બળી,
કીધાં બોજન નાથની સાથ મળી, મુખવાસ સુવાસ અપાય અરે
મુખ તાંમુલની પીયકારી ભરી, ઉડી અચાનક નાથને અંગે પડી.
સખી તે રજની અને તેજ ધડી, રસીયો રીસ લાવી રીસાય અરે;
સજી શસ્ત્ર શરીર શું અથ મડી, રણ જાય પીયુ અરે હુંથી લડી.
સખીઓ વિનવું તમ પાય પડી, કરો જે રીતે નાથ મનાય અરે.

રનેહમુધા—

ધાર્યું એક ધણીતું થાય,
આપણું ક્યું કાંઈ નહિ થાય.....ધાર્યું.
રામચન્દ્ર જેવા સત્ય પુરો, શીદ વનવાસે જાય ?
સીતા જેવાં મહા સતી તે, શીદ દોષીત દેખાય ?
દશાનન રણમાં શીદ રોળાય ? વિધીની કળા ન કળાય-ધાર્યું.
ધમ ધુરંધર ધર્મરાય. શીદ દુત રમવા જાય ?
પાંચ પતી જોતા સતી કેરી લજ્જા શીદ હુંટાય ?
હતા હંજર ખેલી ચંદુરાય-છતાં શીદ દુઃખમાં તે દુભાય ?
કરોને ભલે અનેક ઉપાય છતાં ભાવિ નહીં ભુંસાય--ધાર્યું.

કામલતા—

વાટ જુવે છે વાલી રશીકવર, રજા અમે તો લેશું બા
પ્રેમ ગુંથણી ગુંથો છાના દુર, હમે તો થઈશું બા
મને એકલી મુકીને તમે જાઓ ના-થશે એકલાં તમે ત્યાં જાઓ બા
મને લાગે છે બીક-બધું કીક છે કીક-એમ કેમ,
ખાલી કરો પતરાળ-અમે જઈએ એમાં રાજ
છતાં કરો છો સદાધ-છોડો જાસું અમે બાધ
હમે આવજો બા-સખી તું-હા-આવજો બા આલી તું,
હા, આવજો બા, કરો અમન, ચમન, હમે જઈશું બા--વા.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

રૂપે શું મન રાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન બળે (૨)
હાડ માંસ ને રૂધીર ભરેલું, મઢયું ચામડે અંગ (૨)
ગંદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ;
ભરંસો નહિ સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે. ભગવાન

માયા મોહિની—

રહ્યો વર્ષોના વર્ષો મવાલી, લાવું જૈરી હવે બસ રૂપાળી,
 હોય વિધવા કે ભરથાર વાળી, આવી વાંઢા મેણું નાખે ટાળી;
 શેઠ? છે આ જમાનો મવાલી, કોઈ આવી જશે ઝાળી,
 હોય આબરૂથી આરપાર ખાલી, હોય વિધવા પણ મે બચ્ચાવાળી
 નહિં નહિં—જૈરી લાવીશ બચ્ચા વગરની.....(હાક.....છીં)
 કેવી ઓચીંતી છીંકતું, હાખ છીં...હાખ છીં...હાખ છીં...હાખ છીં
 રાંડ નકરી કંઈ નાક વાઢી, વાત વિધોની આ કેવી કાઢી,
 તારો સુરત બનાવું હું કાળી, જૈરી આપી જશે હાથ તાળી—રહ્યો
પિતૃભક્ત પુંડલીક—

મને તું માફ કર શાણી, વચનપર ફેરવ્યું પાણી,
 ખરે હું ફૂર છું પ્રાણી, ગુન્હેગારી અમારી છે.
 લક્ષ્મી છો ધુતારા છો, ડગારા આપ છો પુરા,
 અધુરાં લેશ ના ભાશે, હૃદય માંહિ કટારી છે.
 લક્ષ્મી છું ધુતારો છું, પરંતુ દાસ તારો છું,
 જગતના પાપની કપર, અખત્યારી હમારી છે.
 જણ્યા રાંડે રતન જેવા, ખરેખર બાપને બેટાં,
 લડે છે શીંગલા ઘેટાં, ભયંકરતા થનારી છે,
 અમે મસ્તાન પંખીડા, અમે મહોબત તણા કીડા,
 વડીલો પણ હતાં એવાં, કબુલાત એ અમારી છે.
 રૂપાળી જોડ છે ચાપી, ટળી બાપા થયા સ્વામી,
 મહી ના લેશ પણ ખામી, કહો (બા) છેડ સારી છે.
 ઈન્નરો તો નથી લીધો, રસીકી આજ નખરાનો,
 હવે તલસાવ ના પ્યારી, વિરહની આ બિમારી છે.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

મંજરીએ મનડું મોહુંરે મનગમતા મહારાજ, મારા મનગમતા મહારાજ.
 એ શું દીલડું અમ પ્રોયુંરે.....મનગમતાં

(શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમે છે,)

સાખી—મનને તો ગમતું ઘણું, સુખથી કેમ મંગાય;
 વીણુ પ્રીછે વીણુ પારખે, ઘટે માન સુનિરાય”

સાખી—માગે માન ઘટે નહિં બ્યાં જોવું દાતાર.
 સુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ ધરો કષ્ટ મોઝાર”

અતિ ઉદાર દીલ તમ જોયુંરે.....મનગમતાં

મહાશ્વેતા કાઢંબરી—

શું કહું કયની મ્હારી રાજ, શું કહું કયની મ્હારી,
હું તો દૈવના ત્રાસે હારી રાજ,.....શું કહું
પરખી પારી જાતિક મેં, અરપણુ કીધું મન મ્હારું,
પતી તજી પરસોક સિધાવ્યા, કરી જીવતર મમ ખાઈ—રાજ.
મંદન કાળટની ચિતા રચાવી, પતિ સહગમન આસે,
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણો પણ, ઉડી ગયો આકાશે—રાજ.
અરખું મેં સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કફની ધારી;
તજી જગત જંજળ સર્વ હું, પ્રીતે ભળું ત્રિપુરારી—રાજ.

માલતી માધવ—

હાંહારે મને ઠગી, ઠગી મને ઠગી, ઠગારે મને ઠગી, જાણીને બોળી નાર
ખોટા ખોલી શાને ખુવે છે તારે બાર, આ છે ખોટો કરાર (૨)
ખોટો ખોટો ? હા ખોટો.....ઠગી.....

સાખી “અંતર ત્રેમ વિના બધા, નિષ્કળ કોલ કરાર,
એ વિણ કો દંપતિ તણો, નવ સુધરે સંસાર,”
આ છે ખોટો કરાર .....ઠગી.

માલતી માધવ—

નાનકડી નાળુક નાર હું—બહુ નાનકડી બહુ—નાનકડી (૩)
મારા બહાલાની છું લાડકડી(૨)—બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે મટકે પટકું છું લાલને—
નાની શું સમજે બહાલાના બહલને
હું તો બધુંએ સમજું છું જાણી બોળો ભરથાર તું બહુ માથે
(ચેડે) ૩.....નાનકડી.

સાગર સરીતા—

પ્હીડર કેરા માંડયા ધંધા, ખોટા જગમાંહી મોટા,
ધરધર અંદર બન્યા કલંદર મોટા હા મોટા.
જગમાં મોટા ધરના ખોટા મોટા છે ગોટા,
સધજે છે પોલપોલા બારી, અગડઅગડ ની—ચારી,
કેડીટે મારામારી બારી, જગમાં પોઝીશનની બલીહારી,
ગડબડ ગોટાથી ચારી સાચાની ખ્વારી—પ્હીડર.

(૯)

શુકન્યા સાવિત્રી (ચત્ર સાવિત્રી સંવાદ.)

શા માટે શ્રમ કરે સતી, તુજ પતી ભક્તી સાચી (૨)

હવે પુત્રી વળતું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કેરા સાથમાં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુણુજો હવે, આ દિન વનીતાની વાત.

ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય, ધર્મ ગ્રહસ્થાશ્રમ ગણીયો,

કૃપાનાથ, મમ, પ્રાણુનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—સુણી વિવેક ભરીમદ્ વાણી, યાઓ પ્રસન્ન અતિ મન શાણી.

સત્યવાનના જીવત વિના કાંઈ ધૃષ્ટીત, વર ચાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસ્વર દેખતાં થાય,

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,

થાય કોથી મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,

તપ વૃત્ત આપ કૃપાવડે, ત્યાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સોંધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી,

કૃપાનાથ મમ, પ્રાણુ નાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,

સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ધૃષ્ટીત વર ચાચી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાલી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર એ આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુંકળ આવે શા.

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રોતું સનમાન,

સાધુ, તો દુશ્મન તણું પણ સાધે કલ્યાણ,

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ, દયા તણી વરશાવે વશિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુ નાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃપાતુર તૃપાની હરનારાં,

સત્યવાનના જીવત વિના કાંઈ ધૃષ્ટીત વર ચાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વદ્ધિ

કરનારા મારે સો ભાજ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ, સાસરીયાનું માન વધાર્યું,

પીપરતણું પણ કાજ સુધાર્યું.....શાં

સાવત્રી—પરદુઃખ દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો ભારે સંતનો, ડવાનું શુભ ડામ,
 સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુછતું સૌ આવે,
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણુ નાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.
 યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,
 સત્યવાનનાં જીવીત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઐરસ સો પુત્ર થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઘટેના થાવું અતિવર લોભી,
 તજ પુઠં હવે જ અહીં થોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વહોલો સાધુને, જે ચુકે નવ લગાર,
 સાંપ્રત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણાં આધાર,
 સજ્જન ફરે ન આશા આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપી,
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાધે તુજમાં ભક્તિ મારી,
 ભગવતી છેલ્લુ ઉત્તમ અનુપમ, ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,
 જીવીત દાન દઈ જીવનને, સત્ય કરો ભગવાન.

બુદ્ધદેવ—

પીયુ પીયુ પોકારતી, પપૈયા વધુ ઝુરે વનમાં,
 વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં—પિયુ
 ખીલતી આ કળી કુસુમની, ભોગી વિના કરમાય.
 જુલતી આ લલીત પાંખડી ભોગી મધુકર ચ્હાય—પિયુ.
 બાળા રસાળી અંતરે આકુળ વ્યાકુળ થાય,
 નમ્ર નવોદા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર ચ્હાય,
 હંસણી દુઃખી થતીરે, કામળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ

બુદ્ધદેવ—

કુલની પાંખડી લ્યો પ્રાણ—કુલની.
 ગણી અંતરની ઓળખાણ—કુલની
 શ્યામ સલુણા અમ ધર આવ્યા, શા કરીએ સન્માન,
 નાથ નગીના પરિમલ બીના, મન માન્યા મેહમાન—કુલની
 ઝાઝું શું કહીએ સમજીને સખી નયનના ભાણ,
 વિમળ કમળ આ સરવર જળનું, ભોગી ભમર શું જાણ.

કુસુમાવતી—

આતો હીરદ્રીયા કળાય વાયુ, ગાળો છે બળાય,
 આલો હીરપેનસરીમાંય સધારીએ,
 ચોટો વિકટોરીઆ માંજ, ડાકટર બઝકાને લાંચ.....ચા૦
 અરે અરરર હાય, કંઈ કંઈ થાય છે,
 ખમા ખમા હીઅરજન તને શું થાય છે,
 અરે અરરર હાય, મારો જીવ જાય છે,
 મારા કલેજના દુકડા તને શું થાય છે,
 કાળી જીરી એ વાલ, ગળો લીંમડાની છાલ,
 પાઉં કાવો કરી ચાલ માંહી થોડુંક ઝેર ઉમેરીએ.....ચાલ૦
 જાય કોલેરાનો રોગ, મળે માલતીનો ભોગ,
 આવે દીવાળીનો જોગ, લઈ અશ્વની કુમાર ચાલીએ,
 અરે, અરરર.....આરે હાય.

માહુશ્વેતા કાદંબરી—

બોલો બોલોને અંતરના બેલી નાથ વિનવું કરજોડી.
 પિયુ જશો ક્યાં અમને છોડી, પ્રિતી જન્મોજન્મ તણીતોડી—બોલો૦
 સાખી—હાથે આવી હસેલો, ઉડી ગયો આકાશ;

જઈ બેઠો દુર દેશમાં, ઉવે મળવાની નહિ આશ,
 મરજદા મેં કુળની છોડી, (૨) તમ સંગે મેં પ્રિતી જોડી (૨)
 ઉઠો ઉઠોને અંતરની કરીએ વાત, રાત રહી હવે થોડી—બોલો.

મનુ-મણી—

અટંપટં કંઈ કંઈને સમજવી, બાઈ પૈસા પેદા કર્યો કામનો અટંપટં,
 માત પિતા સુત બંધુદારને બેનડી,

ઠહેવાર વસુતીન નામનો બસબસ.....અ૦
 માનને ખાનપાન પૈસાથી થાય છે,

મોટો વેપાર જગદામનો બસબસ.....અ૦
 પૈસાની પ્રીતડી, સંસારની રીતડી પૈસો પ્રભુ આપ્યા મામનો, બસબસ-અ૦
 બલીરાજ—

મારી સજની, તું ક્યાં રમી આવી રજની, સાચું બોલ બોલ બોલ ?
 શાણી સૈયર, તું શીદને આળ ચડાવે, કેડો છોડ છોડ છોડ.
 હમણાં માળા ચુંથી હતીને, હમણાં કેમ કરુમાણી !

પરસેવો તને ક્યાં વળ્યો. તારી ભમ્મર, ક્યાં ભીંજણી-સાયુંં
કાળો ભમરો શિર પર બેઠો, ઉરાડતાં ગભરાણી,
લાપોટે લટ છુટી ગઇ, મારી ભમ્મર સાં ભીંજણી-કેડોં
કસ્તુરી તારા અંગે મહેકે કુસુમ કળીના હારો,
નયન રહ્યાં છે નાચી નવેલી, મળીયો કોણુ ઠગારો—સાયુંં
અંદ્ર સરોવર નહાંવા ગઈતી, વાટે મળ્યો એક માળી,
છાપ બરીને ગજરા આપ્યા, હુતો તમથી હારી—કેડોં
અલિરાગ—

કાયર તે નરને સમજો ને કરમે હસ્ત મૂકી ફરતા,
નસીબ માની બેસી રહેનારા, દીકા રડવડતા—કાયરં
ઉઠ્ઠી અંદર ઉતરતા તે, મોતી પામી નિકળતા,
તીરે રહી જોનાર તમાસો, નહિ કોડી મેળવતા—કાયરં
નાનું બાળક ભણતાં પંડિત, પાણુ ધસે છે દોરી;
ભાગ્ય કસોટી ઉઘમ કરીને, તજીએ નિરાશા જોળી—કાયરં

અલિરાગ—

લાડકડી તારા લાડ કોડ સૌ પુરા કરશે કંથ,
સખી તું શીખજે પ્રેમનો પંથ ગ્રંથ (૨)—લાડકડી.
પ્રિયતમ જ્યારે મંદિર પધારે, સામી લેવા જાજે,
સ્નેહ પુષ્પથી શ્યામ વધાવી, પતિ ગુણુ ગીતા ગાજે,
ચરણુ પખાળી પ્રાણુનાથનાં, વિંજણુલે વાયુ વાજેરે—લાં
હું છું નાની નાર નવેલી પ્રથમે શરમ બહુ આવે,
છખીલા કદી છણુકાઇ જાયને, મુજને નહિ બોલાવે;
આલાકી બતલાવો એવીકે, રસિયો મને રીઝાવેરે—લાડકડીં
ખાનપાન બોજનની સેવા, નિજ કરમાં તું સહાજે;
સ્નેહ મંદિરે શ્યામ બોલાવી, અંતર ઉભરા ગાજે,
નયન કટાક્ષે લાલ લોભાવી, અધરામૃત પીજે પાજેરે—લાડકડીં

અલિરાગ—

ગોળખાઓ લ્યો ત્રંબક તડાકીયા,
લાવો લાવો ફરશુરામ ફડાકીયા;
બને જુઠાને લુચ્યા હડાકીયા—ગોળખાઓં
કન્યામાં કંઈએ કેણુ નથી, તમે હૈયામાં હિમત ધારજો.
વર છે રૂપાળો વિદ્વાન વરણુગીયો,

કામ દેવ કેરો અવતારજો-ગેળખાઓ.
 જોશીને વેદ મળ્યા વેવમ્હ હોંસીલા,
 ઘડીયાં લગન નિરધારજો.
 વહેલા પધારજો મળજોમંડપમાં,
 આનંદ આવશે અપારજો-ગેળખાઓ.

ખલિરાજ—

જાઓ જાઓ ના સતાવો, ઠગારા છપીલા છેલ;
 આધા રહેા અલખેલા અડશોમાં—જાઓ.
 અંક ભર્યાના સમ ખાઓ તો, સાચી વાત સમજવું,
 મન મોહન કાળા છો અડતાં હું કાળી થાજી—આધા.
 તું મુજને અડતાં શ્યામ બને, હું કેમ ન થાઉં ગોરો ?
 રસની ગાળો સાકર જેવી, આજ ઉતારું તોરો—આધા.

ખલિરાજ—

વશ કાધો તેં વીર મારો, જે ગુણિયલને બહુ સારો
 નથી વાંક જરા કાંઈ મારો, નણુદલ તમ વીર ઠગારો
 રંગ ભુવનમાં હતી એકલી, આવી અડપલું કરી ગયા
 ચુંબન કરી ભરી અંક મીલાતી મોહન મનકું હરી ગયા—નથી.
 વસંત જોયન કુલવાડીમાં, ભૂલો પડી ગયો ભ્રમરો,
 લાલચ આપી તેં લલચાવ્યો, બંધુ ડાહ્યો ડમરો—વશ.
 શરમાળે મને સાન કરીને, કંચુકીની કસ છોડી,
 હૃદય ધરાપર થન થન નાચ્યા, લાજ શરમ સૌ તોડી—નથી.
 વદન ચંદ્ર છખી રતિ લળવે, બચુડીકામણુ મારી;
 બંધુ મારો સરળ હૃદયનો, કળા અજબ છે તારી—વશ.

ખલિરાજ -

સફળ છે સંતની સાચી કમાઈ (૨)
 સંતની સંગત ભવ જળ તારણ,
 વેદ પુરાણે ગાઈ.....સફળ છે.
 ધ્રુવ પ્રલહાદને અંબરીષ રાજ,
 ભકિત ધ્વજ ફરકાઈ.....સફળ છે.

ખલિરાજ—

આનંદ મંડળ ગાઓ, પરણાવી લેશું લહાવો;
 મારી વેવણુ રસીલી જોડી શોભશે;

નિરખી કન્યા કહેશો, મુખ જોઈ તાકી રહેશો--મારી
વાહ ઠીક મળ્યું છે ટાણું, એક લુલું બીજું કાણું;
મળ્યા વેવાઈને વેવાણું, ફેરા ફેરવોને ઝટ.--આનંદ
ફાકિયા વેદ જોશો, હોળીને દહાડે રોશો;

કેવી જન જોડી હું આવું, દુનિયામાં ડંકો વાગશે--આનંદ.
તડાકીયા કહું તમને, અતિ ઉમેદ મનમાં અમને;
વાળાં વગડાવું જો જો, ફરશુરામનો ફાકો--આનંદ.

ખલિરાજ--

અમૃતથી પણ અતિ મીઠી લાગે, માતાપિતાની સેવા,
જનની જનકનાં પદપૂજન તે, મધુરા મધુરા મેવા--અમૃતથી.
સ્નાન ધ્યાન સંધ્યા તર્પણ કરી, અગ્નિહોત્ર સુધારે,
પ્રેમે ન પૂજે માતાપિતા પદ, વૃથા વખત તે ગાળે--અમૃતથી.
માતા પિતા દેવી પાર્વતી, પિતા શિવ મહાદેવા;
સપુત્ર પુત્ર આ સંસારમાં, ફરે પિતૃ પદ સેવા--અમૃતથી.

ખલિરાજ--

કરી છેતરપિંડી કન્યા લુલ્લી પરણાવી જઈ,
ફરિયાદ કરે છું સરકારમાં;
ચંદરીયો શંકરીયો વર છે કાણો;
તળ તાર તપાસ પળવારમાં.
કેતોતો કન્યા છે ચંપાની પાંખડી,
કામદેવ જેવાની પુટેલી આંખડી;
લુચ્યાના પીર તને, જાણ્યો ફાકિયા,
ઠગ છે પાટણનો તું, ત્રણેક તડાકીયા,
ચુપ, ચુપ, ચુપ,
જા, જા, જા,
અહીં નથી ધરાળકે ઉલાળમાં--કરી.

બાલતો કાગળ--

રંગી આ દુનિયાના રંગી તે રંગી બેરંગી દુનિયા દોરંગી,
સાગર પાણી શીતલમાં, વડવાનલ તેના તળમાં,
આગને પાણી બન્યાં સંગી-૨
આગે અંગી મનાતા, કાલે ભુજંગી થાતા;
કાણુ ભુજંગી કાણુ અંગી-૩
વાયુ જે દીપક ઠારે, આગને એજ વધારે,
પ્રભુની પ્રભુતા એ દોરંગી-૨

હુમલતા—

નહિ બોલ કોયલ કરી કરી ટહુકાર,
 મને કાળજે લાગે કટાર, હજી હું છું કુંવારી નાર-નહિ
 વસંતનો રંગ જામ્યો લતાને, જ્ઞેષ્ઠ ભેટી કમા ખાય;
 યૌવન પુષ્પ જે ખીલ્યું હમારું, બોગી વીના કમાખાય;
 મારી જગી જગી રાત જાય, તેમાં તું વળી વેરણ થાય-નહિ.
 શાખ તું રાજ, ખાલી મદનનો આ બાળામાં લાવે વિકાર
 હારી રતીનાય, જોડીને બે હાથ વિનવું છું અહીંથી પધાર;
 મારો નાય નથી આધાર, તારી મદને ઉતારી દેનાર-નહિ.

ધંદ્રાવતી—

કરવા આહો છો શું ! પાપી કૃત્યો ધોરનારે ?
 અંતે રે, શો નહીં કે જગમાં, એકે નોરનારે—ટેક
 વૈભવનો લ્હાવો લેવામાં, સેતાની સેવા કરવામાં,
 ગોળ બોળ કેવાં, ફળ છે, ઝેરનારે.....કં
 વેદ તણાં વાક્યોને સુધી, એસો કાં ! તે ઉપર થુંકી ?
 વીધય કુપમાં ઝુકી, લાયક મારનારે.....કં
 કાળાં ઘોળાં કરી કરોડો, ગરદન ગરીબતણી શું મોડો ?
 પાછળ પડશે જોડો, લક્ષણ ચોરનારે.....કં

બોલતો કાગળ—

ફલણુજી ફુલોમાં ઝાઝા ફૂલ્યું ફુલ ફુલી કરમાશે,
 ફુલી કરમાશે ખિલેલું આખર ખરી જાશે,
 સરખા દિવસ ન ગયા કોઈના તેમ નહિ જાશે,
 રેંટલણી ધટમાળ ભરાશે ભરાધ કબવાશે.....
 ઉજળુ એ સહુ દુધ આજ અભિમાને દેખાશે,
 જ્યારે પડશે કાળ ઝપાટો ત્યારે સમજાશે.....

હુમલતા—

દીકરી ગાય સમ કહેવાય.
 દોરે વડીલ ત્યાં જાય—દીકરી
 બાલ્ય કળામાં માત તાતના આશ્રયથી રક્ષાય,
 યૌવનમાં લલના લજ્જતુ, રક્ષણ પતિથી થાય-દીકરી
 જ્ઞેષ્ઠવસ્થામાં સુત રક્ષે, પરાધીન પ્રેમદાય,
 ત્રણે કાળમાં સ્વતંત્રાથી નારી દુર જણાય-દીકરી

બોલતો કાગળ—

માલી વિનાની ખાલી જોખન તણા કુલવાડી,
હાએ સુકાઈ ચાલી, પણ નાવે જીવન માલી.
ગાલ ગુલાબ તણી ગઢ લાલી, નરગીશ આંખ નમી મદવાળી
લ્યો સંભાળી જીવન માલી
પાણી વિનાની ડાલી તાપે તપી હરિયાળી

બોલતો કાગળ—

આવો કોઈ વૈદરાજ એસડ અજમાવો
આ લાગી લગન વિસરાવો,
ખાલો જે પ્રીતિનો ઝેરી પીવાણો તે,
પાછો કઢાવો યા પચાવો.
કહે છે કોઈ કંઈ કાન કંઈ સાંભળે છે;
કંઈ કહેવા જતાં આ જીભથી કંઈ નીકળે છે.
જવાનું કયાંય ને આ પાય કયાં આડા વળે છે.
થતું નથી કંઈ બીજું પણ ચિતડું ભડમડ બળે છે
એ છોડાવો લગન આ મિટાવો અગન, શાંતિ લાવો.

બોલતો કાગળ—

સુખ હોય જો નારને નાથ તણું,
ગણે સ્વર્ગીય સુખ સહુ તરણું.
સતિને નહિ માન તણું સર્મણું.
ધિક્ક તે અધમાશ્વરે જે રસણું;
પતિ પ્રેમ પિપૂપનાં પાને ઠરે;
નિત્ય સ્નેહ સરિતામાં સ્નાન કરે;
બની દાસી વિલાસી ઉદાસી હરે,
મનવાણી ક્રમે પતિસહ વિચરે;
પતિ સેવી સંસાર સમુદ્ર તરે.

બોલતો કાગળ—

અચ્ચા કચરા, કંઈ સાવધ થા, બુબખ બુઢો ચસકેલ દીસે,
આ ધનચક્ર મોહિની દીપ્તિપર, જો મીણ બની પીગળેલ દીસે.
કાંઈ દાળમાં છે કાળું એ નક્કી થયું
શું ખરો છે ભેદ એ તો જાણવું રહ્યું.
પાસને નાપાસતું દરદ નવું થયું,
શરમ શરમ બુઢાતું હવામાં ઉડી ગયું.

બોઢાણા—

તારી ધીરે ગાડી હાંકારે, મેરામણુ ગાડીવાળા,
તારી મજરે ગાડી હાંકારે, મેરામણુ ગાડીવાળા,
ઘોડા છુટયા થાનસે પીછે પડી પોકાર,
દશ દરવાજા બંધ હુવા તોળી, નીકળ ગયા અસવાર-તારી.
ગંગા કીનારે ધર કરો, અને નહાવો નિર્મળ નીર,
આપ્યા વિના શું પામીએરે, તે કહી ગયા દાસ કપીર-તારી.

બોઢાણા—

રસ લૂટે રસીલા રંગ માણો મોજલા,
મારી જોએન કળી આ રસમાતી,
(સ્વ) મારા મનની વરણ કળી થાતી,
પવન ઢાળું, હું પાસવે આ,
અલ્લયારીને એનારે બાના,
વાહ અલ્લયારી, વાહ ચટકાળી,
કંઈ કામણુ કીધું બારી,
બાળો બોળો અલ્લયારી, રસ

હિમસતા—

રે લાગી લગની લાગી, મેં લાજ આજે લાગી;
રે વાગી મંછો વાગી. ઓહ પ્રેમ ગોળી વાગી—
ઓહ લેડી લટકાવાળી, તેં મારી કાતિલ ગોળી,
રાતલડી બીજે ગાળી, છાતલડી-છેલા બાળી—રે લાગી.
શાને તરસાવે વહાલી પા અધર સુરાની પ્યાલી,
શી વાત કરે બેતાલી, હું તો મારે આ ચાલી,
છોડો વાલમથ, છોડો-છોડો,
તોડો, રાણીથ, પડદો તોડો;
હાં હારે છોગાળા, શેકાણી ઉકશે જગી—રે લાગી,

હિમસતા—

વનીતા જન્મનું સન્માન
પતિસ્નેહ સુધારસ પાન. વનિતા
નરપતિ પતિ છે સદન રાજ્યના, પ્રમદા માત્ર પ્રધાન;
આશાવશ નૃપનાં થઈ રહેવું, પ્રધાનનું એ ધ્યાન. વનીતા

વનિતા મૃદુતાની પ્રતિમા છે, પુરુષ કઠિન પાષાણ;
 પુરુષરૂપ આ જડ શરીરમાં ચપળા ચેતન પ્રાણ,
 વનિતા સ્વર્ગની છે દહાણ,
 હો અજવાળી હોય રાત પણ થાય ન દિવસ સમાન;
 ભોગ્ય વસ્તુ છે કુસુમ કામિની, ભોગિજનર નર માન, વનિતા॥

હિમશતા—

મશહૂર જે જે જ્યુડીઓનાં છે જગતમાં નામ,
 તે શીરી લયલી ને જીલયખા નાર લાક્ષા કામ,
 ગણાય ઇન્દ્રકેરી આપ્સરાઓ રૂપધામ,
 પણ મારી મિસિસ પાસે તેનું વેલ્યુ જે બદામ,
 કવી છે વાંદરા જાણે ન રસ જરા,
 કિસ્સા ખોટા ખરા લખી લાવે પરીપરા,
 મિજાજ આકરા, ધુન્નતતા ધરા,
 ન ચાલે પાધરા કદાપિ સાંઠ પાધરા—
 મુન્સી કવી પોયટ બધા બની ગયા હગ્ગમ,
 કલમ કનેથી લીધું ખાસ અસ્તરાનું કામ,
 મૂંઠી નાંખ્યું માથું પુચ્ચર જ્યુડીનું તમામ,
 ન જ્યુડીઓના લિસ્ટમાં મારી મિસિસનું નામ—કવી છે.

ખોલસો કાગળ—

હું તો ઇચ્છું છું પતિ તમ્હારી સેવા;
 મને અન્ય વિષયથી નહિ કંઈ લેવા દેવાં,
 મધ્યે છાશ બાકળાં ખાઈને પેટ ભરીશું;
 મળશે તેપર સતોષ ગુજર કરીશું;
 પાતના એકા દુકડા, તે મીઠા મેવા—
 કંચન નહિ પણ સૌભાગ્ય કાષ્ટની મુડી,
 મંગળદો તે સતી નારની મુડી,
 કાચાં સુતરને તારેખંધાયા એવાં—
 વાટે કપડે પણ અંગ સહુ ઢંકારી—
 પતિ સંગે પર્ણકુટી મહાલય સમ થાશે;
 પ્રતિરોધ દૃષ્ટિએ અમે વેચાયા જેવાં—

બોલતો કાગળ—

શરમ, શરમ, શરમ, શરમ, બોળવા બેઠો નામ,
 ગુલામ ઇજ્જત સિલામ, ખાનદાનનું જરા નવ બાન,
 થાય આજ થાય છે યુદ્ધની આબર સિલામ,
 જાય આજ જાય છે સસ્તામાં ખાનદાન માન;

છે ખરીદનારનો ચઢાવો તે કુટી બદામ,

એક—૧—ત્રણવાર, સોદા તમામ,

ક્યાં ધનવાનતણું ખાનદાન, ક્યાં એ ગરીબ નોકર ગુલામ,
 નાક કપાચું સડું ઓળખીતામાં યુથુ કહી સડું ચુકશે ગામ.

નંદખત્રીસી—

ગંગાજળ નિરમળ સમુ, શુધ પાવત્રજ સાર;
 તેવું કુળ જો માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.

લંસ ગયો સરોવર તીરે, દીડું અમૃત સાર;
 પીધા વીણ પાછો ફર્યો (તો) પડ પાસા પો'બાર.

સત્ય ચુકે જો સાધવી ધરા ન જીલે બાર.
 તે ગુણ જો હોયે મુજ મહીં (તો) પડ પાસા પો'બાર

નાગ મુખે અમૃત ઝરણુ ચોર કને ભંડાર,
 કામી પાસ રહે કામીની (તો) પડ પાસા પો'બાર.

મીઠો આંખો સર્વદા, ઉત્તમ ફળ દેનાર;
 તેવું કુળ જો માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર

વિમળ કમળ વિકોકીને, બ્રમર ગયો તે ઠાર;
 દીડું પણ અડક્યો નહીં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.

અહલ્યા સીતા દ્રોપદી, સતી ખરી નિરધાર;
 તેવું ચિત જો માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.

ભૂખ્યા આગળ જો ધરે ઉત્તમ ભોજન સાર;
 ખાધા વિણ ઉઠે નાહં, (તો) પડ પાસા પો'બાર

સંન્યાસી—

ચાલો લટકેથી ચાલ, બની અસમેલા લાલ
 ખુબ મીલાવ્યો લાલ, વરણાગીઆ
 બલી લાગી છે બાલ, થયા નસીબેન્યાલ
 વાઢરે ફાંકડાજી તાલ, વરણાગીઆ,
 મીઠલની બે જોડો મંગાવો, પીડી ચોળાવો ખ્યારા,
 હીરા મોતીના હાર પહેરાવો, ફરે ફેશનમાં ખ્યારા,
 ગીતો ગવાડું લાંબા લહેકેથી પડવમ ઢોલ મહી સારા ખરરર-ધુમ
 પરણે છે લાલ લટકાળા. પેરીને વરમળા, જખીલા હોગાળા
 રે લાલ વરણાગીઆ—ચાલો

ઈદ્રાવતી—

ભાવ ધરીને બજાએ નાથ, શરણ અમારું કૃષ્ણ હરિ,
 વરદાયક શુભલાયક પ્રભુજી
 નીરધાર આધાર, અદ્ભુત ઉદ્ધારણ
 તારણ દેવ હરિ,.....ભાવ,
 અન્નમેળ ગજ ગણિકા પ્રભુજી,
 પાંડવની કરી બહાર, તાર્યો યુજ દેશ,
 દયાળુ દેવ હરિ.....ભાવ
 દુઃનીયા મય આ ભવ માંહી પ્રભુજી,
 સુખના છો દેનાર સેવના લ્યો,
 સ્વિકારી દેવ હરિ.....ભાવ

ઈદ્રાવતી—

કર્મ ગતિ અતિ અકળ અગમ છે,
 બહાહરે વિધિ તુજ ગતિ મહન છે,
 નાથ કૃતિ કદિ નાંહી કળાયે (૨)
 લટ લટ વ્યાપી મનહર, આ સુંદરતા,
 કુદરતની, રમણિયતા,
 સુખ દુઃખ વારા ફરતી છાયા—
 સુરનર મુતીવર મોહી રહ્યા છે,
 નહીં બેદ બાવિનો જાણી શક્યા તે,
 સુખકરણી, અમિતરણી, મધુ વરણી,
 પ્રભા પ્રભુની અગમ નીગમ છે—કમ

બલિરાજા—

સંસારે સાચું રામનું નામ,
માત્ર એક દામ દામ ને દામ;
વાહ બાધ દામ, વાહ બાધ દામ—સંસારે.
દામવંત તે સહુથી ડાહ્યો, હોય ભણેને હનન;
દામવંતના દારે જઈ સહુ, સો સો ભરે સલામ—વાહ.
પડિત કાણ પ્રવીણ પુરાણી રાજા રંક તમામ;
વૈદ વહીલને વેશ્યા સર્વે, દામની પાસે ગુલામ—વાહ.

ધંધાવતી—

કરો છલમલ નહીં છેલા, દુર રહેજો અલગેલા;
જાણું સદાઈ, આ ચતુરાઈ;
છોડો કળાઈ, ગઈ મયકાઈ, હારી હું આઈ,
ચટક ચાલ ફરતી, મન હસતી,
નાહી નફ્ટ નિડર થાઓ, જાઓ, જાકમાં છડેલા...કરો
આળ વિશાળ મુખ મુળાલ,
અમિ ભરિ વાણી રસાલ,
દ્રગ મૃગ સમ જોઈ આ સુંદર બનું અધિર,
જાઓ પિયુ લાજ શરમ રાખો.
શિદ થાઓ આમ ઘેલા.....કરો,

હિમલતા—

પ્રાણુ બુલી જગે હેમ તારી, પ્રણય દે વિસારી હવે;
તારી પ્રેમી આ કન્યા કુમારી, થશે અન્ય નારી હવે—પ્રાણુ
આસા શિર મેં જનકની ચડાવી, શુદ્ધ પ્રીતિ પ્રણયને બનાવી,
તે થયું જે હતું હાય ભાવી, પ્રણય દે વિસારી હવે—પ્રાણુ
તું થયો આજથી બંધુ મારો, સર્વ છુટયા હૃદયના વિકારો;
થઈ ભણે અન્યનો પ્રાણુ પ્રાણુ મારો પ્રણય દે વિસારી—પ્રાણુ

હિમલતા—

ધાટી ઘટા આ વૃક્ષની વનભાગમાં શોભે સખી.
કલ્લોલ કરતાં પક્ષીઓ, મન સાંભળી લોભે સખી,
એક સ્થળે કલનાદિની, સરિતા વહતી જાય છે;
શીતલ પવનની મંદ લહરી, સુખદ કેવી વાય છે—ધાટી
કાઈ સ્થળે નાચી મધુરો મંજુ કેકારવ કરે,

કોઈ સ્થળે વળી કોકિલા મહુગાનથી મનહું હરે—ધાટીં
વિચાર મૃગો સ્વાધીનતાથી ખેલ નાના ખેલતા
કાન્તા કીડાના ચમકારો સુધારસ રેલતા—ધાટીં

બોહાણી—

રંગમ કયસે હોરી ખેલુંગી, સાંવરીયેકે સંગ
ધોખી ધોવે મચસે સયસે, ધોખનીયાકે સંગ,
કીસ પાપીકી નજર લગી, મેરી ચોલી હો ગઈ તંગ-રંગમેં
મેરા શોહર સુસ્સ મીલા હય, રોજ પીવો હય ભંગ,
હાય જવાની હો ગઈ ગારત, પાણી હો ગયા અંગ-રંગમેં

ઈદ્રાવતા—

સુખ દુઃખ કર્મના બહેવાર,
રંકના સહુ રાય સરખા, દેવને દરખાર—ટેકો
જગતનો આ વાસ, સહુને સુખનો આગાર
ધર્મ નિતિ જ્યાં વિરાજે—(૨)
ધન્ય તે અવતાર.....સુખં
ધામ ધન જોખન સહુ, જતાં ન લાગે વાર
જન્મ ધરીને સવં જતાં (૨)
પામિ ભવનો પાર.....સુખં

ખલિરાજ—

ક્યાંયે સરખી સમાણી જોડી ના મળે,
સુનો લાગે સંસાર, એજે જાએ અવતાર—ક્યાંયેં
ખીલી જોખન ડુલવાડી, પહેરી પચરંગી સાડી;
કંચુકી કમાનવાળી, આંખડી અણિયાળી,
ગોવન બહાર જાયરે—ક્યાંયેં.
ચંપા કળી સુંદર સરસ, બ્રમરો સુગંધીતા લહે,
કંટક છતાં ગુલાબ કળિપરે; બ્રમરજી રહે;
કસ્તુરી દાળા રંગની, ઉત્તમ સુગંધી છે ભરી,
હું છું રૂપાળી પદમણી તે, મૂર્ખને પાસે પડી—સુનો.

સ્નેહલતા—

અહો એ લટક મટકતી ચાલ ચતુરની જોઈ દરખાઈ,
પળે પળ પાણી થઈ જઈ,
સ્નેહ તણા કાચા સુતર તાંતણીએ ખેંચાઈ—અહોં
(અલી જોજે,
ક્ષીતા સાગરમાં બહું નહેલી,

પ્રીય તરને વાંટળાઈ વેલી;
 શાંત સખી થાતી થહિ ઘેલી,
 ઉભા રહો અલખેલા, ઉરમાં વશેલા છેલા,
 સખી એ છે અંતર મેલા.   રનેહ—અહો૦

અન્દગુપ્ત—

કામીઓથી ચેતતી રહેજો ભોળી ભામિનીઓ !

કામીઓથી ચેતતી રહેજો.

વસન્તનો ખંડાર હશે જ્યાં સુધી તમારાં જોયનમાં નંદનવન કેરો,
 ત્યાં સુધી તે પંખીઓ લટુ થઈ વિહરશે, પણ પાનખર

થતે પોત્તાર જો જો—ભોળી.

ઉગતી જુવાનીની ઉપા મલકાવશે જ્યાં સુધી તમારા મુખ કમળો,
 ત્યાં સુધી તે જામરા રસ ચુમી ચુમી ચૂસશે પણ ધડપણ

સાંજે તજેલ રોજે—ભોળી.

કેવળ કમલાનન, બિંબોષે કુરખાન, માત્ર હરિણ આંખો પર

કામી લુલે ભાન,

કાળ જતે જેમ જેમ ઝાંખી ઝાંખી થાય, મુખારવિન્દ,

બિંબાધર, હરિણાક્ષીની છાંય,

તેમ તેમ થાય શીતળ કામીકેરી આગ, ચામડાંના

મોહપૂજારીની એ દશાજ—કામી૦

ગીતા સુંદરી—

પાપાણુની આ પુતળી, પણ હું ન એ શકનો કળી,

ચૈતન્ય અંગે અંગ જાણે જીવતી આ પુતળી.

અક્ષાજીએ ધડી તે ધડી, કોઈ અજ્ઞાન પણ આવી મળી,

પુનઃ ધડી શકશે ન એ, આ તુલ્ય બીજી પુતળી.

હા ! અક્ષ કરતાં પ્રેમ વધતો, વાત એ છે નિશ્ચળી.

પ્રેમે ધડાવી મુજ પાસે પ્રાણ પ્યારી પુતળી.

આડી નથી મુકાઈ એ તો સીધી પણ બહાલી વળી,

એ તો વળે છે કેમ કે, ચૈતન્ય વાળી પુતળી.

રીસાધને મુજથી નથી ત્યાં તો વળી એ વિમળી,

મુજ મિત્ર ત્યાં ચોડેલ, જોવાને વળી પ્રિય પુતળી.

ચીતરં ચતુરનિ હું નિત્યે, આરસે કોઈ વળી,

આંહી મને ચીતારવા, મુજ ચિત્ર જોની પુતળી.

સરસ્વતીચંદ્ર—

શિતળ ચંદ્ર જેવું, વદન કાન્તિમાન;
 નયન મીચી લે તું શાન્તિથી વિરામ.
 જાણે જઈ ભેડું એવા ઉમળકા આતે છે;
 ખેડું કંઈ ખોડું ત્યાં તો શરમ દબાવે છે.
 કાંઈ કાંઈ અંતર થાય, થાય, થાય, ના રહેવાય.
 થર થર થર કપે કાયા, સ્વર થરડાએ છે;
 ચાલું ત્યાં તો ચરણો અન્યો અન્ય અથડાએ છે;
 લાગી લાગી હાં સ્મર, લહાય, લહાય, લહાય, અસહાય.
 જગોણ જગો વહાલા નિન્દ્રા પીસારી ઘો,
 રાગી થઈ લાગી વહાલા, ત્યાગી સમાધી ઘો,
 લળી લળી લાગું હું પાચ, પાચ, પાચ, ઢોળું વાય.

ખધાની એક બાબત છે !! ~~જેવું~~ તે-શું !!

આવાંજ ખીજાં પુસ્તકો ખરીદવાની શોધ કરવી તે, અને તે પીડા
 દૂર કરવા ખાતરજ આવાં સંગીત જ્ઞાનનાં ખાશ સ્પેશીયલ
 પુસ્તક ચુંટી કાઢ્યા છે. એટલે શોધવાની જરૂર નથી.
 નામ. કિંમત રૂ. આ. પૈ.

મણીકાન્ત કાવ્યમાળા (સચીત્ર)	૨-૮-૦૦
સંગીત મંગળમય	૦-૬-૦૦
નિર્ભાગી-નિર્મળા (કરુણજનક કાવ્યકથા)	૦-૬-૦૦
સંગીત સુખોદયિનિ (નામ પ્રમાણજ ગુણ)	૦-૬-૦૦
કલાપીના કેકારવ (રતેહ દર્શન)	૨-૮-૦૦
દીવાને સાગર (પ્રેમ ધર્મ)	૩-૮-૦૦
નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ (મધુર પુષ્પા)	૦-૧૨-૦૦
અજવરકાવ્ય (ફારસી કવિનાં ગાયક કાવ્ય)	૨-૪-૦૦
ધી ક્ષેનોચાક ગાયન સંગ્રહ (ભા. ૧ થી ૬)	
(૧૨૦૦) ગાયનોના ભાંડાર.	૨-૪-૦૦
કાવ્ય દોહન (કાવ્યનું અરૂ તત્વ)	૧-૧૨-૦૦

આ તથા એ શીવાય ખીજાં દરેક જ્ઞાનનાં પુસ્તકો ખરીદવા માટે અ-
 માઈ સરનામું તમારી ડાયરીમાં નોંધી રાખજો, ખીજેથી જેમ છેતરાવવાનો
 ભય રહે છે, તેવું જ્યાં બીજકૃત નથી. કરજીકે આંધળીયા કરી પોતાનું
 ઘર ભરનાર બુકસેલરોની માફક હમે હમારો સ્વાર્થ સાધવાની આશા
 ન કરતાં યાદકોના મરજી સંપાદન કરવતી પ્રથમ ધચ્છા ધરાવીએ
 છીએ. માટે એક વખત જરૂર કામ પડી પાત્રી કરો. ખાતગી તથા
 પબ્લીક લાયબ્રેરીના ઝાઉરો, મોટા જથ્થામાં પુરા પાડવામાં
 આવે છે.

પત્ર વ્યવહાર કરવાનું શરનામું:—

શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકપબ્લીશર્સ.

૬. લીમડાચોક—સુરત,

જાપાય છે ! જાપાય છે ! તાકીદ નામ નોંધવો.
ભક્તિ જ્ઞાનનો પ્રવાહ.

૨૭૭ ઘેર બેઠાં ગંગાસ્નાન ૨૮૨

કરવું હોય, તોજ આ પુસ્તક ખરીદશો.

સુર-ભક્તિ-માળા

અથવા

ભજન સાગર.

જેમાં સુવિખ્યાત કવીવરોનાં હૃદયમાંથી વહેલા
ભક્તી જ્ઞાનનો પ્રવાહ, સંત મહાત્માની પ્રસાદી,
ભક્તિજ્ઞાનથી ભરપૂર મોક્ષ આપવાનું પ્રથમ પગથીયું!
કળીકાલ-નાં કાળમાં પરમાત્માથી સાક્ષાત્કાર
કરવા યોગ નૌકા તે આજ સુર-ભક્તિ-માળા છે.
પ્રખ્યાત ભક્તો, સંત મહાત્માઓ, નો ભક્તિમહિમા,
જેવો હોય !

સુર-ભક્તિ-માળાનાં પ્રભાવથી જીવ માત્રને વશીભૂત કરવાં હોય!
દૈવીજ્ઞાનની પ્રસાદી મેળવવી હોય.

જ્ઞાન પ્રતાપ મેળવી શબ્દ સીદ્ધી મેળવવી હોય.

નામ પ્રતાપથી હૃદય ધસ ધ્રુજવવી હોય.

અને ભક્તોનાં પ્રસાદ યુક્ત, ભક્તિયોગનો

સુર-ભક્તિ-માળા ખરીદશો.

પોતા ભરપૂર સાગર

પુસ્તક બધા

પ્રાતઃસ્મરણી

ર્જીમત.

મહાગ.

૧ માટેજ પાઠ્યથી

અસગ.

ગુદાશ બુકસેલર.

રત.

